

показав, що із збільшенням різниці самок та самців за антигенами гістосумісності збільшується середнє число мишенят на самку, так що різниця між крайніми варіантами складала майже дві голови. Коефіцієнт кореляції відповіді в ЗКЛ з числом осіб у гнізді складав 0,5. Дисперсійний аналіз впливу даного показника на мінливість багатоплідності показав, що він складає 50% ($P < 0,01$).

У досліді на свинях великої білої породи та ландрасах одержані схожі результати. Максимальні значення реакції ЗКЛ спостерігали в культурах, де батьки відносилися до різних порід. Коефіцієнт кореляції між кількістю народжених поросят, їх збереженням та показниками відповіді змішаних лімфоцитів складав 0,4-0,8.

В експерименті на тваринах абердин-ангуської породи великої рогатої худоби встановлено позитивний зв'язок відмінностей батьківських пар за лімфоцитарними антигенами з енергією росту нащадків. Телята, які народжені від батьків з високими показниками реакції ЗКЛ, переважали аналогів за живою масою новонароджених у віці 15 місяців, а також за середньодобовими приростами на 5,9-15%. Значення реакції ЗКЛ мінімальне у монозиготних близнюків, із зменшенням родинних зв'язків між індивідами її значення зростає.

Метод змішаної культури лімфоцитів самостійно або у комплексі з еритроцитарними антигенами може бути використаний для прогнозу позитивного сполучення пар, підтримання гетерогенності і визначення ступеня родинних зв'язків тварин.

УДК 636.22/28.082

І.О. РУБЦОВ

ВПЛИВ ШВИЦІВ ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ (BS) НА ФОРМУВАННЯ БУДОВИ ТІЛА У БУГАЇВ БУРОЇ ПОРОДИ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Використання бугаїв-плідників швіцької породи американської селекції на матках лебединської худоби почалося в середині 70-х років. Але у подальшому розведенні з'явилися бугаї австрійської, німецької селекції та їх нащадки, отримані в репродукторах швіцької худоби Сумської області, які мали також певну частку крові американських швіців. Останні, в свою чергу, на відміну від європейських – екстра молочного типу. Тому виникло питання, як впливає частка (BS) на формування типу будови тіла у бугаїв-плідників бурої худоби України.

Об'єктом досліджень були бугаї-плідники швіцької породи різних генотипів за вмістом крові північноамериканської селекції (BS) Сумського племпідприємства. Залежності від генотипу тварини були розподілені на 4 групи: 1 – до 50%; 2 – 50 – 62,5%; 3 – 63 – 75%; 4 – більш 75%.

Отримані результати свідчать про те, що при практично однаковій висоті в холці у 3 роки (147,8-150,2 см) тварини з більшою часткою крові (BS) мали глибшу грудну клітку на 2,2-3,3 см, але мабуть у зв'язку з найменшою

шириною грудей вони також мали найменший її обхват. Тварини цієї групи також поступалися іншим за косою довжиною тулуба та ширині в маклоках. Найбільший обхват грудей мали тварини генотипу менше 50% (BS). Вони перевищували інших на 2,9-6,4 см.

Слід звернути увагу на те, що з підвищенням крові (BS) спостерігається тенденція зменшення таких промірів тіла, як висота в холці, ширина грудей, ширина в маклоках, коса довжина тулуба, обхват грудей, але зростає глибина грудей і лише обхват п'ястка лишається без суттєвої зміни.

Розрахунки індексів будови тіла показали, що підвищення крові (BS) до 75% призводить до помітного зменшення ширини грудної клітки, але при цьому збільшується її глибина, що говорить за зрушення до молочного типу. Тому при доборі тварин для комплектування племпідприємств необхідно враховувати кровність за швіцькою породою північноамериканської селекції.

УДК 362.082.

П.Й.РУСНАК, З.Є.ЩЕРБАТИЙ, В.Ф.КОС

ОЦІНКА ГЕНОТИПУ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ

Львівська академія ветеринарної медицини ім. С.З. Гжицького

Як відомо, ефективність генетичного прогресу за селекційними ознаками в молочному скотарстві при великомасштабній селекції на 90-95% залежить від рівня племінної цінності бугаїв-плідників, точності і об'єктивності їх оцінки, інтенсивності використання у популяції [1].

Тому на сучасному етапі розвитку генетики кількісних ознак у тварин (і очевидно, в майбутньому) головним і найбільш ефективним методом у селекційній роботі з породою залишається оцінка бугаїв-плідників за якістю нащадків, яка надає можливість виявити в цілому кращі адитивні і загальні генотипи бугаїв-плідників у стаді, породі і інтенсивно використовувати їх при великомасштабній селекції [2].

Отже, головні зусилля науки і практичної селекції повинні бути спрямовані на розробку більш досконалих, інтенсивних методів селекції бугаїв, підвищення вірогідності оцінки їх генотипів за якістю нащадків.

У зоотехнічній практиці оцінка бугаїв-плідників проводиться різними методами, за якими можна дати лише загальну племінну оцінку того чи іншого оцінюваного бугая.

Щоб виявити лідера популяції і його племінну цінність, нами на конкретному стаді корів української чорно-рябої молочної породи асоціації кооператорів господарства "Надбужжя" Золочівського району Львівської області було оцінено трьох бугаїв-плідників: Антоні 46, Трайдмарка 76, Барса 496.

Оцінка проводилася методом "сімейних трійок" – мати-батько-нащадок (n=60 гол.), при якому визначалися типи успадкування надою за методикою М.М.Колесника (1985). Даний метод дає можливість визначити долю і характер впливу бугая на певні кількісні ознаки. Висока частота домінування ознаки батька в його дочок є показником препотентності, а наддомінування ознаки батька в його дочок характеризує комбінативну мінливість і його